

มาทำความรู้จักกับ Metaverse กันเถอะ

น.ท.หญิง อรวีร์ ตระกูลสุน

Metaverse (เมทาเวิร์ส) เริ่มเป็นที่รู้จักกันในวงกว้าง ตั้งแต่เมื่อเดือนตุลาคม ปี ๒๐๒๑ เมื่อ มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก CEO และเจ้าของบริษัท Facebook ได้เปลี่ยนชื่อบริษัทเป็น “Meta” พร้อมกับประกาศแนวทางการดำเนินงานใหม่ของบริษัท โดยมุ่งเน้นการสร้าง “Metaverse” หรือโลกเสมือนจริงแบบ 3D ที่ให้คนทั่วไปสามารถเข้าไปทำงาน เล่น เรียน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

ทำให้ชาวโลกตื่นตัวกับประสบการณ์ใหม่นี้และเชื่อว่า Metaverse คืออนาคตของการใช้โซเชียลมีเดีย ไม่ใช่แค่เราจะพูดคุยกันและส่งเสียงนั้น แต่ยังสามารถเข้าไปพบปะและทำกิจกรรมร่วมกันได้ในโลกเสมือนจริงอีกด้วย

แน่นอนว่า การเข้ามาของเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าขนาดนี้ ทำให้วิถีชีวิต การทำงาน และโลกธุรกิจเปลี่ยนไป เป็นสิ่งที่น่าติดตาม และทุกคนต้องพยายามทำความเข้าใจ ปรับตัวให้ได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักธุรกิจและนักการตลาดสายดิจิทัล

๑. METaverse คืออะไร

Metaverse มาจากคำว่า Meta กับ Verse หมายถึง “จักรวาลที่อยู่เหนือจินตนาการ” หรือ ศัพท์บัญญัติคำไทย “จักรวาลอนมิติ” ซึ่งปรากฏครั้งแรกในนวนิยายวิทยาศาสตร์ (Science Fiction: Sci-Fi) เรื่อง Snow Crash เป็นโลกอีกใบที่ให้ผู้คนได้เข้ามาสัมผัสสัมพันธ์ร่วมกันผ่านการจำลองเป็นตัวละครต่าง ๆ

เมื่อกาลเวลาผ่านไป คนก็ได้เข้าถึงเทคโนโลยีและโลก อินเทอร์เน็ตพัฒนาอย่างก้าวกระโดดหลาย ๆ คนได้แต่งเติมรายละเอียด Metaverse เพิ่มเติม ขอบเขตของ Metaverse จึงไม่ได้จำกัดอยู่แค่โลกหรือจักรวาลแห่งหนึ่ง แต่เป็นอะไรก็ได้ที่เกิดจากเทคโนโลยีและช่วยเชื่อมต่อผู้คนให้สามารถสื่อสารและทำกิจกรรมกัน ตัวอย่างเช่น เกมออนไลน์ที่มีผู้เล่นสวมบทบาทเป็นตัวละครอวาตาร เหมือนที่พบในโลก OASIS ของนวนิยายเรื่อง Ready Player One หรือหากใครเคยเล่น Animal Crossing หรือ Fortnite ซึ่งแสดงให้เห็นว่า metaverse มีลักษณะอย่างไร ผู้เล่นจะสามารถสร้างโลกของตัวเองหรือไปเยี่ยมเยียนคนอื่นในรูปแบบชีวิตจริงหรืออยู่ในรูปแบบใหม่โดยสิ้นเชิง อย่างไรก็ตาม Metaverse ก็ยังไม่มีนิยามหนึ่งเดียวแท้จริง เพราะตอนนี้ Metaverse ยังคงเป็นแนวคิดในอุดมคติที่รอคนมาสานฝันให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา ภาพรวมของ Metaverse จึงใกล้เคียงกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแห่งอนาคตที่ค่อยกลายเป็นรูปแบบ ๓ มิติ มีการไหลเวียนและส่งต่อธุรกิจข้อมูล และเครื่องมือการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง และสามารถใช้งานพร้อมกันได้อย่างไร้รอยต่อเหมือนเป็นการจำลองโลกทางกายภาพให้ไปอยู่ในโลกคู่ขนานรูปแบบดิจิทัล และสิ่งที่จะเกิดขึ้นแน่ ๆ ก็คือระบบเศรษฐกิจ การเงิน-การธนาคารบนโลกเสมือน ร้านค้า บริการ และการทำการตลาดบนโลกเสมือน การจัดคอนเสิร์ต การท่องเที่ยวแบบ Virtual Tours และมีหลากหลายบริษัทแล้ว ที่เปิดตัวบริษัทบนโลกเสมือนเพื่อให้พนักงานจากทั่วทุกมุมโลกที่มีอินเทอร์เน็ต เข้ามาทำงานด้วยกันในออฟฟิศเสมือนหรือ Metaverse

๒. Metaverse เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอะไรบ้าง

โลกแบบ Metaverse คือ โลกที่เราเชื่อมต่อตัวของเราเองเข้ากับเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เราเข้าสู่โลกเสมือนได้และได้ประสบการณ์ที่เหมือนจริงที่สุด โดยเทคโนโลยีหลัก ที่จะขาดไม่ได้เลย ได้แก่

๒.๑ Virtual World หรือโลกเสมือนจริง คือ โลกที่ตั้งอยู่บนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต ไม่ใช่สถานที่ที่มีอยู่จริงทางกายภาพที่เชื่อมกันไว้ด้วยความเชื่อและเทคโนโลยีบางอย่าง ค่าที่มักจะได้ยินบ่อย ๆ คือ “สังคมเสมือน” หรือ “ชุมชนเสมือนจริง” (Virtual Community) ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหม่ เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวอย่างยิ่ง ยกตัวอย่างเช่น ชุมชนเสมือนบน Facebook และโซเชียลมีเดียช่องทางต่าง ๆ ที่เราเข้าไปพบปะ พูดคุย และมีปฏิสัมพันธ์กัน (โลกเสมือนจริงส่วนนี้จะเป็นโลกแบบ 2D เป็นหลัก) และมีชุมชนเสมือนที่ให้เราเข้าไปพบปะกันแบบ 3D เช่น ในโลกของเกมออนไลน์ ฯลฯ Virtual World นั้นถือเป็นเทคโนโลยีที่เป็นพื้นฐานของโลก Metaverse เลยก็น่าจะได้ เพราะหากไม่มีโลกเสมือนขึ้นมาก่อน ก็จะไม่มีความหมายที่ให้เราเข้าไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีพื้นที่กลางสำหรับสร้างสรรค์ประสบการณ์เสมือนและเชื่อมต่อเทคโนโลยีในแกนอื่น ๆ

๒.๒ Augmented Reality (AR) คือการนำโลกเสมือนเข้ามาผนวกกับโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งสามารถใช้งานได้บนอุปกรณ์ทั่วไป อย่างเช่น มือถือไอแพด หรือแท็บเล็ต ในมุมมองของผู้ใช้งานจะเห็นเป็นภาพสามมิติที่ลอยอยู่เหนือวัตถุหรือสภาพแวดล้อมในโลกจริง ในวงการธุรกิจเริ่มมีการใช้ AR เข้ามาผสมผสานกับการขายสินค้ากันบ้าง ให้เห็นชัด ๆ ว่าสินค้าที่เลือกจะดูเป็นอย่างไร เมื่อมาอยู่ในมือจริง ๆ แบบที่ไม่ต้องไปเดินเลือกดูถึงหน้าร้าน ตัวอย่างเช่น IKEA แปรนด์ เพอร์นิเจอร์ระดับโลก ได้ผลิตแอปพลิเคชันเพื่อให้ลูกค้าได้ทดสอบนำรูปเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากเทคโนโลยี AR ไปทดลองวางในห้องตนเองได้

๒.๓ Mixed Reality มีชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ความเป็นจริงผสม” คือ เทคโนโลยีที่ผสมผสาน VR และ AR เชื่อมโยงระหว่างโลกทางกายภาพเข้ากับโลกดิจิทัลเพื่อให้เราได้รับประสบการณ์อย่าง ‘ดื่มด่ำ’ (Immersive Experience) โดยเราจะรู้สึกได้ถึงวัตถุและสถานที่ต่าง ๆ จากทั้งสองโลก การกระทำของเราสามารถส่งผลถึงวัตถุในโลกเสมือนจริงและปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ในโลกกายภาพก็สามารถส่งผลต่อวัตถุในโลกเสมือนได้ด้วย สำหรับ Mixed Reality เราจะใช้งานได้ผ่านอุปกรณ์สวมใส่ที่มีเลนส์ โดยอุปกรณ์ที่เริ่มใช้งานกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นก็คือ แว่นตาโปร่งแสง (Semi-Transparent glasses) หรือ MR headsets ที่เรายังสามารถมองเห็นโลกทางกายภาพได้อยู่ แต่ก็มองเห็นวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมในโลกเสมือนได้ด้วย เช่น ระบบนำทางก็ถือเป็นหนึ่งในตัวอย่างการใช้ Mixed Reality เช่นกัน MR เป็นเทคโนโลยีที่จะหลายเขตแดนระหว่างโลกทางกายภาพและโลกเสมือน ให้เราสามารถเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับทั้งสองโลกได้โดยไม่ต้องสวมแว่น VR เข้า-ออก ปัจจุบัน เทคโนโลยี MR ถูกนำมาใช้ในหลากหลายวงการ เช่น ใช้พัฒนาเกม ใช้ในพิพิธภัณฑ์ การเรียนการสอน ใช้ฝึกปฏิบัติการทางไกล ใช้ออกแบบและพัฒนาแอปพลิเคชันบนโลกเสมือน ฯลฯ

๒.๔ NFT หรือ Non-Fungible Tokens เป็นเครื่องยืนยันว่าใครก็ตามสามารถครอบครองซื้อหรือขายและสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ใดก็ตามที่ปรากฏในโลกดิจิทัลเท่านั้น โดยมีเทคโนโลยี Blockchain คอยกำกับความเป็นเจ้าของและป้องกันการขโมยตัวอย่างของ NFT ได้แก่ ผลงานศิลปะ บัตรกีฬา ของสะสม โดย NFT สามารถซื้อขายได้โดยสกุลเงินดิจิทัล Cryptocurrency ใน Metaverse เราจะใช้สกุลเงินดิจิทัลหรือ Cryptocurrency เป็นเงินในการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลและ Non-Fungible Tokens (NFTs) ในโลกเสมือนผ่านระบบจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบ Blockchain ซึ่งเป็นระบบที่น่าจะเป็นรากฐานของโลกธุรกิจบน Metaverse ช่วยให้เราสามารถทำธุรกิจแบบ Decentralized ได้ โดยไม่ต้องผ่านองค์กรกลาง ทำให้มีความปลอดภัย (Security Concerns) และมี Data Privacy

๒.๕ Virtual Economies คือ ระบบเศรษฐกิจบนโลกเสมือนจริง มีอีกชื่อเรียกว่า “Synthetic Economy” (ระบบเศรษฐกิจสังเคราะห์) หมายถึง ระบบเศรษฐกิจบนโลกออนไลน์ ซึ่งมีสินทรัพย์ที่ครอบครองได้ มีการแลกเปลี่ยน มีการกำหนดมูลค่าเช่นเดียวกับเศรษฐกิจบนโลกทางกายภาพ โดย Virtual Economy เกิดขึ้นมานานแล้ว เช่น การเติมเงินเข้าไปในเกมเพื่อซื้อไอเทม หรือการมาถึงของเงินตราดิจิทัล (Cryptocurrency) และ NFT ฯลฯ

สำหรับโลก Metaverse แล้ว Virtual Economy จะยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น และเศรษฐกิจบนโลกเสมือนก็สามารถส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจบนโลกแห่งความเป็นจริงได้ โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา Virtual Economy ถือว่าเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว มีเม็ดเงินหมุนเวียนบนโลกออนไลน์เฉลี่ยสูงกว่า แส่นล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว ๓.๓ ล้านล้านบาท คนที่ลงทุนในโลกเสมือนก็สามารถสร้างเงินได้จริงบนโลกกายภาพ เช่น การซื้อ-ขายไอเทมในเกม การแลกเปลี่ยนผลงานศิลปะ NFT

๓. ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ และข้อเสียของ Metaverse

๓.๑ ประโยชน์

๓.๑.๑ ด้านการแพทย์ Metaverse จะถูกนำมาใช้เพื่อการศึกษา ช่วยให้แพทย์สามารถฝึกซ้อมทำศัลยกรรมต่าง ๆ ที่เป็นวัตถุเสมือนจริง การสร้าง Digital Twin ที่จำลองวัตถุหรือแม้กระทั่งตัวผู้ป่วยขึ้นจากข้อมูลในโลกจริง การผ่าตัดทางไกล การให้ผู้ป่วยใช้ Telepresence เพื่อพบแพทย์หรือรับการบำบัดทางไกล

๓.๑.๒ ด้านการศึกษา การศึกษาจะได้รับประสบการณ์ที่ดื่มด่ำและน่าตื่นตาตื่นใจยิ่งขึ้นจากเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้ง VR, AR และเทคโนโลยี Hologram เช่น งานสัมมนาในโลกเสมือน มหาวิทยาลัยวิทยาเขต Metaverse การเข้าไปสัมผัสสถานที่ทางประวัติศาสตร์จริง การจำลองเหตุการณ์ในอดีตอย่างสมจริง

๓.๑.๓ ด้านวิศวกรรม การทดลองสร้างวัตถุจำลองและทดสอบใช้งานในโลกเสมือนจริง การออกแบบหุ่นยนต์หรือเครื่องจักร การจำลองการทำงานและการติดตั้งเครื่องจักร การเรนนิ่งการใช้งานผ่าน Metaverse

๓.๑.๔ ด้านอีคอมเมิร์ซ การซื้อขายจะไม่ได้เกิดขึ้นแค่บนแพลตฟอร์มเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียเท่านั้น เราจะสามารถเข้าไปเลือกชมสินค้าในร้านได้โดยตรงผ่าน Metaverse พร้อมรับบริการจากพนักงานได้อีกด้วย

๓.๑.๕ ด้านการลงทุน Metaverse ทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจบนโลกเสมือน ต่อไปเราจะสามารถจับจองและลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ที่ดิน ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล หรือสะสมผลงาน NFT บนโลกเสมือนได้

๓.๑.๖ ด้านท่องเที่ยว ในอนาคตอันไม่ไกลเราอาจเดินทางไปเดินเล่นในโคลอสเซียม (Colosseum) ที่อิตาลีหรือพิพิธภัณฑสถานลูฟวร์ (Louvre Museum) ที่ประเทศฝรั่งเศสได้ผ่าน Metaverse เข้าไปดูรายละเอียดใกล้ ๆ ได้ โดยไม่ต้องกลัวว่าจะอะไรจะเสียหาย

๓.๑.๗ ด้านบันเทิง สามารถสร้างละครหรือจัดคอนเสิร์ตในโลกเสมือนจริงให้ผู้เข้าชมเข้าไปร่วมและรับประสบการณ์ที่ไร้ขีดจำกัดได้ ลองนึกดูว่า เราจะสามารถเข้าไปดื่มด่ำดนตรีใน MV ที่รับชมในปัจจุบันได้ มันจะตีขนาดไหน

๓.๑.๘ ด้านการพัฒนาเกม ถือว่าเป็นวงการที่ก้าวหน้าเรื่องการนำ Metaverse เข้ามาใช้ โดยในปัจจุบันเราจะเห็นเกม VR/AR มากขึ้น และเริ่มมีเกมที่เราสามารถเข้าไปเล่นในโลกเสมือนได้แล้ว

๓.๒ ข้อเสีย

๓.๒.๑ มีโอกาสเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ (Cybercrime) ได้หลากหลาย ตั้งแต่การคุกคามบนโลกเสมือนจริงการลักทรัพย์ การขโมยอัตลักษณ์หรือ Avatar ไปทำเรื่องที่มีผิดกฎหมาย ฯลฯ

๓.๒.๒ ปัญหาเรื่องจริยธรรม เช่น การฆาตกรรมหรือข่มขืนบนโลกเสมือนจริงที่อาจเกิดขึ้นได้ การขโมยข้อมูล การปลอมแปลงอัตลักษณ์ ฯลฯ

๓.๒.๓ เกิดโลกาภิวัตน์อย่างเต็มรูปแบบ ทำให้วัฒนธรรมที่หลากหลายในโลกความเป็นจริง ค่อย ๆ เสื่อมสูญ

๓.๒.๔ อาจเกิดการเสพติดโลกเสมือน การใช้งานมากเกินไป ส่งผลเสียต่อทั้งสุขภาพและกระทบชีวิตในโลกความเป็นจริง

๓.๒.๕ ขาดปฏิสัมพันธ์กับคนจริง ๆ สูญเสียความสัมพันธ์ในโลกความเป็นจริง

๓.๒.๖ ปัญหาเรื่องความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล (Data privacy & Security) มาตรการในการจัดเก็บ ใช้ และเผยแพร่ข้อมูลของเซิร์ฟเวอร์

๓.๒.๗ ปัญหาเรื่องสุขภาพจิตจากการเข้าไปอยู่ในโลกเสมือนเป็นเวลานาน ภาวะสับสนความเป็นจริง ความรู้สึกแยกตัวตนบนโลกความเป็นจริงที่ไม่สมบูรณ์แบบ ฯลฯ

๓.๒.๘ ปัญหาการเข้าถึงและการปรับตัวกับเทคโนโลยี อุปกรณ์สวมใส่ที่ยังมีราคาสูง ความไม่คุ้นเคยในการปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยี

สรุป

Metaverse คือ โลกเสมือนจริงที่ผสานเทคโนโลยีการสร้างภาพและประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น VR, AR, Mixed Reality ที่ทำให้เราสามารถเข้าไปใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลได้หรือใช้ชีวิตไป-มาระหว่างโลกทางกายภาพและโลกเสมือนจริง

การเข้ามาของ Metaverse จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตประจำวันของเรา ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ชีวิตได้มากขึ้น เราอาจไปเที่ยวดูเหตุการณ์ในอดีต ท่องจักรวาลหรือโลกใต้น้ำ เข้าห้องเรียนหรือเข้าออฟฟิศบนโลกเสมือน หรืออย่างคอนเสิร์ตที่เกิดขึ้นบนโลกเสมือนบนเกม Animal Crossing มาแล้ว คาดกันว่า Metaverse จะกลายเป็นเหมือนโซเชียลมีเดียที่เราใช้งานในปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุย การทำงาน และกิจกรรมอื่นๆ ในชีวิต เรียกได้ว่า Metaverse เข้ามาเปลี่ยนแปลงโลกที่เราเคยรู้จัก

ในมุมมองธุรกิจและการตลาด นักการตลาดสายดิจิทัลต้องจับต้องเทรนด์ Metaverse กันอย่างใกล้ชิด เพราะเมื่อวันที่ผู้บริโภคย้ายไปใช้เวลาบนโลกเสมือนกันแล้ว โอกาสในการทำการตลาดและธุรกิจก็จะขยายแพลตฟอร์มไปยังโลกเสมือนจริงที่เรารู้จักอย่าง Metaverse ด้วย

บรรณานุกรม

๑. สำนักงานที่ปรึกษาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน.(๒๕๖๕).วิทย์ปริทัศน์ OHESI Science Review [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ มี.ค.๖๖. จาก https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/ohesi-jan-2022/.
๒. The Digital Tips.(๒๕๖๕). Metaverse คืออะไร เทคโนโลยีสังคมเสมือนจริง สู่ออนาคตใหม่ [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๗ มี.ค.๖๖. จาก <https://thedigitaltips.com/blog/news/metaverse/#3---metaverse>.